

Serdar Korucu: Talat Paşa: Beni Koruyacak Büyük Almanya Artık Yok

Posted on 07/11/2019

Amerikan Temsilciler Meclisi, 1975 yılından bu yana dördüncü kez Ermeni Soykırımı tasarısını kabul etti. Bu kez farklı olansa kabul oylarının ezici çoğunluğuydu. Ankara'yı teyakkuza geçiren bu karar sonrası Türkiye'den gösterilen en ilginç tepkilerden biri İYİ Parti Sözcüsü Yavuz Ağırlioğlu'ndan geldi.

Ağırlioğlu, "Bu münasebetsizlik devam ederse bütün cihan bilsin ki kız çocuklarımız da dahil herkese Talat ismini veririz" dedi. İYİ Parti Sözcüsü, "Tehcir kararımızı soykırımı dönüştürmeye çalışan herkes bilsin ki biz vatanımızı aynı hassasiyetle bekliyoruz" diye de ekledi.

Yavuz Ağırlioğlu'nun bu sözlerle "sahip" çıktığı, Ermeni Soykırımı'nın mimarı kabul edilen ve tehcir kararının altında imzası bulunan dönemin Dahiliye Nazırı Talat Paşa kendisinin ve ülkenin geleceğine dair planlarını son röportajlarından birinde vermişti.

"Talat Paşa'yla Mülakat", Sabahattin Özel ve Işıl Çakan Hacıbrahimoğlu'nun Türkiye İş Bankası Yayınları'ndan çıkan "Osmanlı'dan Milli Mücadeleye'ye Seçilmiş Mülakatlar" içinde yer alan söyleşilerden biri. Orijinali Peyam'ın 10 Aralık 1919'daki sayısında yayınlanmış olan röportajın yapıldığı tarih 20 Ekim 1918 olarak belirtiliyor, Paşa'ya soru soran kişininse "adı belirtilmese de" İttihat ve Terakki'nin ileri gelenlerinden biri olduğunun altı çiziliyordu.

Peyam'ın Mısır'da üç dilde yayım yapan Arev (Güneş) gazetesinden aldığını belirttiği bu söyleşide Talat Paşa, savaşı kaybetmesine rağmen başkent İstanbul'da kalmaya çalışacağını söylüyordu: "Ne Avrupa'ya ne de başka bir yere gidebilirim. Beni koruyacak büyük Almanya

artık yoktur. Nereye gitsem tutuklanıp teslim edilmem ihtimali var. Benim için tek çare İstanbul'da saklanarak herkese firar ettiğim kanısını vermektir. Varlığımı ancak sadece bu şekilde kurtarabilirim. Ondan sonra ise mütareke şartnamesinin doğuracağı duruma göre hareket ederim.”

Bu kalış süresince tek bir amacının olduğunu söylüyordu, o da medyayı ele geçirmek: “Ben burada olduğu sürece propagandamı yapabilirim. Düşün bir kere... Ben parayı verdikten sonra hangi gazete istediğimi yazamaz.” Çünkü en büyük endişesi Avrupa gazetelerinin bir defa ülkeye girmesiydi. Basını ele geçirirse gücünü yeniden toplayabileceğini düşünüyordu. Karşısındaki en büyük “rakip” ise daha o yıllarda adı öne çıkmamış olan Mustafa Kemal Paşa değil, Batı dünyası ile yakınlık kurmuş olan annesi Sultan Abdülmecid'in kızı, Sultan II. Abdülhamid'in kız kardeşi Seniha Sultan, babasıysa Osmanlı Adliye nazırlarından Mahmud Celaleddin Paşa olan Sabahattin Bey'di: “Eğer Sabahattin Bey (Prens) ve taraftarları Avrupa'dan dönecek olurlarsa bana saldıracaklar ve aleyhimdeki gelişmeler de güçlenecektir. Halk cahildir. Beş on kişi bir araya gelip de bir cemiyet kurdu mu, herkes etrafına toplanır. Halbuki eğer ben basını kazanırsam gazeteler Sabahattin'in adını bile anmazlar.”

Paşa'nın medyayı ele geçirdikten sonraki planıysa İttihat ve Terakki'yi önce dağıtıp sonra yeniden kurmaktı. Bu süreçte de basını etkili kullanmak istiyordu: “İttihat ve Terakki'nin dağılmasını da bunun için istiyorum. Bu takdirde İttihat ve Terakki başka bir ad ve şekille tekrar ortaya çıkarılır, basın da kendini pekala savunabilir. Bu şekil altında kurulacak bir hükümet ve beni savunmasalar da, hiç olmazsa rahatımızı da bozmazlar ya... İşte bu noktayı göz önüne alarak gazeteleri satın almak için Enver ve Cemal'le uyuştum. Fakat onların İstanbul'da kalacağını sanmam.”

Talat Paşa planını gerçekten uygulamaya kısmen uygulamaya koyacaktı. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin son genel kurulunu başkan sıfatıyla açacak, savaştaki sorunlarla ilgili açıklamalarda bulunacak, genel merkez kurulu olarak istifa ettiklerini, cemiyeti de gerçek

ve meşru sahibi kongre kuruluna terk ettiklerini söyleyerek üyelere ayrılan bir sandalyeye oturacaktı. Fakat kendisi başkentte daha uzun süre kalmayacaktı. Çünkü kendisi de özellikle İngiltere'nin kendisini hedef alacağını farkındaydı. Talat Paşa röportajında da "Ermeni sorunundan dolayı İngilizlerin beni ve arkadaşlarımı istemeleri de mümkündür" diyordu. Bu nedenle kararını değiştirecek, söyleşide ısrarla söylediğinin aksine 3 Kasım 1918'de Alman U 170 denizaltısıyla Enver ve Cemal Paşalar ile birlikte İstanbul'dan ayrılacaktı. "Bundan sonra bir Almanya yoktur" dese de yolunu, birkaç yıl sonra Soğomon Tehleryan tarafından vurulacağı Berlin'e çevirecekti.

Talat Paşa geride bıraktığı ülke için düşüncesiniyse söyleşinin sonlarında şöyle dile getirmişti: "Biz iktidara geldiğimizde ülke zaten ölüme mahkûm olmuştu. Bu kararın uygulanması benim zamanıma rastlandığından üzgünüm."

Kaynak: bianet.org